

บทที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือของธุรกิจแร่ดินขาว และแร่หินปูนในจังหวัดลำปาง ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สอบถามผู้ทำบัญชีเพื่อทราบถึงปัญหาและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่อง การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การตรวจนับ และการเปิดเผยข้อมูลรวมทั้งการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ การศึกษางบการเงิน ในเรื่องการรับรู้รายการในงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงแนวทางสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร เพื่อทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติงานทางบัญชีของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับบัญชีสินค้าคงเหลือและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการศึกษาผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการประกอบธุรกิจและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

3.1 ปัญหาการรับรู้ และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ

3.2 ปัญหาอื่นๆ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาจากงบการเงิน

ส่วนที่ 1 การแสดงรายการสินค้าคงเหลือในงบดุล

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวทางการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 สัมภาษณ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ส่วนที่ 2 สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือของธุรกิจแร่ดินขาว และแร่หินปูนในจังหวัดลำปาง ได้ส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้ทำบัญชีเพื่อทราบถึงปัญหาและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การตรวจนับ และการเปิดเผยข้อมูล รวมทั้งการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ทั้งหมดจำนวน 46 ราย และได้รับแบบสอบถามกลับมา 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.57 จำแนกเป็นธุรกิจแร่ดินขาว 21 ราย และธุรกิจแร่หินปูน 11 ราย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และประเภทธุรกิจ

ตำแหน่งงาน	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงานบัญชี	17	80.95	11	100.00	28	87.50
สมุหบัญชี	4	19.05	-	-	4	12.50
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นพนักงานบัญชี จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.50 และสมุหบัญชี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทธุรกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่เป็นพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 80.95 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนเป็นพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุดในปัจจุบัน และประเภทธุรกิจ

ระดับการศึกษา	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	8	38.10	6	54.55	14	43.75
ปริญญาตรี	13	61.90	5	45.45	18	56.25
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.25 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.75 โดยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทธุรกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.90 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 56.25

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และประเภทธุรกิจ

สาขาวิชา	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การบัญชี	20	95.24	9	81.82	29	90.63
การจัดการ	1	4.76	2	18.28	3	9.37
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.63 และสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการจัดการ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.37 โดยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทธุรกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของผู้ทำบัญชีในปัจจุบัน และประเภทธุรกิจ

ประสบการณ์	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	5	23.82	3	27.27	8	25.00
5 – 10 ปี	7	33.33	7	63.64	14	43.75
11 – 15 ปี	7	33.33	-	-	7	21.88
มากกว่า 15 ปี	2	9.52	1	9.09	3	9.37
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมา มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีประสบการณ์ 11-15 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.88 และมีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.37 โดยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภทธุรกิจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี และ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 เท่ากัน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความเข้าใจในหลักเกณฑ์การ
 ติราคาคงเหลือของแร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ตามมาตรฐานการบัญชี และประเภทธุรกิจ

วิธีการติราคาคงเหลือของแร่และ ผลิตภัณฑ์จากแร่	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาทุน	1	4.76	1	9.09	2	6.25
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	2	9.53	-	-	2	6.25
ราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า	18	85.71	10	90.91	28	87.50
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าใจว่ามาตรฐานการบัญชีกำหนด
 หลักเกณฑ์การติราคาคงเหลือของแร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ ตามวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
 แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.50 ติราคาตามวิธีราคาทุน และมูลค่า
 สุทธิที่จะได้รับเท่ากัน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตาม
 ประเภทธุรกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่เข้าใจว่ามาตรฐานการบัญชี
 กำหนดหลักเกณฑ์การติราคาคงเหลือของแร่และผลิตภัณฑ์จากแร่ ตามวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่
 จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูน
 ส่วนใหญ่เข้าใจว่ามาตรฐานการบัญชีกำหนดหลักเกณฑ์การติราคาคงเหลือของแร่ และผลิตภัณฑ์
 จากแร่ ตามวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 90.91

ส่วนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการประกอบธุรกิจและวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ จำแนกตามการจดทะเบียนนิติบุคคล และประเภทธุรกิจ

รูปแบบการจดทะเบียน	ธุรกิจแเรดินขาว		ธุรกิจแเรหินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	9	42.86	7	63.64	16	50.00
บริษัทจำกัด	12	57.14	4	36.36	16	50.00
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีรูปแบบการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัดเท่ากัน จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแเรดินขาวส่วนใหญ่มีรูปแบบการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนธุรกิจแเรหินปูนส่วนใหญ่มีรูปแบบการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด คิดเป็นร้อยละ 63.64

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการได้รับมาตรฐาน ISO และประเภทธุรกิจ

การได้รับมาตรฐาน ISO	ธุรกิจแเรดินขาว		ธุรกิจแเรหินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับ	6	28.57	-	-	6	18.75
ไม่ได้รับ	15	71.43	11	100.00	26	81.25
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน ISO จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.25 และได้รับมาตรฐาน ISO จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.75 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแเรดินขาวส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน ISO คิดเป็นร้อยละ 71.43 ส่วนธุรกิจแเรหินปูนไม่ได้มาตรฐาน ISO คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ จำแนกตามวิธีการจัดทำบัญชี และประเภทธุรกิจ

วิธีการจัดทำบัญชี	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงิน	8	38.10	2	18.18	10	31.25
มีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีแต่จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำงบการเงิน	13	61.90	9	81.82	22	68.75
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีแต่จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำงบการเงิน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมากิจการมีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงิน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีแต่จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำงบการเงิน คิดเป็นร้อยละ 61.90 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำบัญชีแต่จ้างสำนักงานบัญชีจัดทำงบการเงิน คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตามตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละ จำแนกตามจำนวนพนักงานบัญชี และประเภทธุรกิจ

จำนวนพนักงานบัญชี	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 5 คน	-	-	-	-	-	-
4 - 5 คน	2	9.53	-	-	2	6.25
2 - 3 คน	7	33.33	3	27.27	10	31.25
1 คน	12	57.14	8	72.73	20	62.50
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชี 1 คน จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา มีพนักงานบัญชี 2 - 3 คน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 มีพนักงานบัญชี 4 - 5 คน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีพนักงานบัญชี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการได้รับอนุญาตประทานบัตรจากกรม
อุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และประเภทธุรกิจ

การได้รับอนุญาตประทานบัตร	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับ	11	52.38	7	63.64	18	56.25
ไม่ได้รับ แต่เช่าช่วงทำเหมือง	2	9.52	4	-	6	18.75
ไม่ได้รับแต่ซื้อแร่ดิบมาจากผู้ขาย	8	38.10	-	-	8	25.00
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตประทานบัตร จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมาไม่ได้รับอนุญาตประทานบัตรแต่ซื้อแร่ดิบมาจากผู้ขาย จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 และไม่ได้รับอนุญาตประทานบัตรแต่เช่าทำเหมือง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.75 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตประทานบัตร คิดเป็นร้อยละ 52.38 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตประทานบัตร คิดเป็นร้อยละ 63.64

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามอายุอนุญาตประทานบัตรที่ได้รับ
และประเภทธุรกิจ

อายุอนุญาตประทานบัตร	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 10 ปี	-	-	7	100.00	7	38.89
อายุ 15 ปี	4	36.36	-	-	4	22.22
อายุ 20 ปี	2	18.18	-	-	2	11.11
อายุ 25 ปี	5	45.46	-	-	5	27.78
รวม	11	100.00	7	100.00	18	100.00

หมายเหตุ จากผู้ตอบแบบสอบถามของกิจการที่ได้รับอนุญาตประทานบัตร โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 11 ราย และธุรกิจแร่หินปูน จำนวน 7 ราย

จากตารางที่ 11 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ที่ได้รับอนุญาตประทานบัตร มีอายุประทานบัตร 10 ปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาคือ 25 ปี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.78 อายุ 15 ปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ 20 ปี จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ที่ได้รับอนุญาตประทานบัตรมีอายุประทานบัตร 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.46 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนที่ได้รับอนุญาตประทานบัตรมีอายุ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละ จำแนกตามวิธีการตัดจ่ายประธานบัตร และประเภทธุรกิจ

วิธีการตัดประธานบัตร	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีเส้นตรง (ตัดตามระยะเวลา)	8	72.73	4	85.71	12	66.67
วิธีตามหน่วยผลผลิต	1	9.09	1	14.29	2	11.11
ไม่มีการตัดจ่าย	2	18.18	2	-	4	22.22
รวม	11	100.00	7	100.00	18	100.00

หมายเหตุ จากผู้ตอบแบบสอบถามของกิจการที่ได้รับอนุญาตประธานบัตร โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 11 ราย และธุรกิจแร่หินปูน จำนวน 7 ราย

จากตารางที่ 12 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ที่ได้รับอนุญาตประธานบัตร มีวิธีการตัดจ่ายประธานบัตรตามวิธีเส้นตรง จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาไม่มีการตัดจ่าย จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.22 และตัดตามหน่วยผลผลิต จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ที่ได้รับประธานบัตรมีวิธีตัดจ่ายประธานบัตรตามวิธีเส้นตรง คิดเป็นร้อยละ 72.73 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีวิธีตัดจ่ายประธานบัตรตามวิธีเส้นตรง คิดเป็นร้อยละ 85.71

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่ดินขาวจำแนกตามขั้นตอนการผลิต

ขั้นตอนการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ขุดแร่ดินขาวเป็นแร่ดิบ	13	61.90
นำแร่ดิบมาเข้าเครื่องบดเพื่อให้ดินแตกตัว	12	57.14
นำเนื้อดินที่ล้างสิ่งปนเปื้อนออกแล้วอัดเป็นก้อน	11	52.38
นำดินที่อัดเป็นก้อนตากแห้งเพื่อไล่ความชื้น	5	23.81
นำดินที่ตากแห้งสนิทแล้วบดเป็นผง	6	28.57
นำดินที่เป็นผงมาผสมเคมีตามสูตรที่ลูกค้าต้องการ	5	23.81

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย

จากตารางที่ 13 พบว่าธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีขั้นตอนการผลิตโดยมีการขุดแร่ดินขาวเป็นแร่ดิบ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมามีการนำแร่ดิบมาเข้าเครื่องบดเพื่อให้ดินแตกตัว จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.14 นำเนื้อดินที่ล้างสิ่งปนเปื้อนออกแล้วอัดเป็นก้อน จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.38 นำดินที่อัดเป็นก้อนตากแห้งแล้วบดเป็นผง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 นำดินที่อัดเป็นก้อนตากแห้งเพื่อไล่ความชื้น และนำดินที่เป็นผงมาผสมเคมีที่ลูกค้าต้องการเท่ากัน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.81

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่หินปูนจำแนกตามขั้นตอนการผลิต

ขั้นตอนการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ระเบิดแร่หินปูนออกมาจากแหล่ง	11	100.00
โม่และย่อยเพื่อให้ได้หินขนาดต่างๆ	11	100.00

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 14 พบว่าธุรกิจแร่หินปูนมีขั้นตอนการผลิต โดยมีการระเบิดแร่หินปูนออกมาจากแหล่ง และ โม่และย่อยเพื่อให้ได้หินขนาดต่างๆ เท่ากันจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามต้นทุนการผลิต และประเภทธุรกิจ

ต้นทุนการผลิต	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้นทุนประทานบัตร	9	42.86	5	45.45	14	43.75
ค่าเช่าเหมือง	2	9.52	4	36.36	6	18.75
ซื้อแร่ดิบเป็นวัตถุดิบ	10	47.62	-	-	10	31.25
ค่าแรงงาน	21	100.00	11	100.00	32	100.00
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	21	100.00	11	100.00	32	100.00
ค่าเคมีภัณฑ์ที่ต้องนำมาผสมกับดิน	5	23.81	-	-	5	15.63
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร โรงงาน	15	71.43	7	63.64	22	68.75

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 32 ราย โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 15 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและต้นทุนค่าแรงงานเท่ากัน จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาเป็นต้นทุนค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร โรงงาน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 ต้นทุนประทานบัตร จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.75 ต้นทุนซื้อแร่ดิบเป็นวัตถุดิบ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 ต้นทุนค่าเช่าเหมือง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.75 และต้นทุนค่าเคมีภัณฑ์ที่ต้องนำมาผสมกับดิน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.63 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงานเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตเป็นน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าแรงงานเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่ดินขาวจำแนกตามประเภทสินค้าที่จำหน่าย

ประเภทสินค้าที่จำหน่าย	จำนวน	ร้อยละ
แร่ดินดิบที่ขุดยังไม่ได้ล้าง	11	52.38
แร่ดินขาวที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อน	7	33.33
แร่ดินขาวที่ตากแห้งแล้วบดเป็นผง	7	33.33
ดินขาวสำเร็จรูปตามสูตรที่ลูกค้าต้องการ	5	23.81

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย

จากตารางที่ 16 พบว่าธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่จำหน่ายแร่ดินดิบที่ขุดยังไม่ได้ล้าง จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.38 รองลงมาเป็นแร่ดินขาวที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อนและแร่ดินขาวที่ตากแห้งแล้วบดเป็นผงเท่ากัน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และดินขาวสำเร็จรูปตามสูตรที่ลูกค้าต้องการ จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.81

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่หินปูนจำแนกตามประเภทสินค้าที่จำหน่าย

ประเภทสินค้าที่จำหน่าย	จำนวน	ร้อยละ
หินใหญ่	8	72.73
หินย่อยคัดเกรดขนาดต่างๆ	11	100.00

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 17 พบว่าธุรกิจแร่หินปูนจำหน่ายหินย่อยคัดเกรดขนาดต่างๆ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และจำหน่ายหินใหญ่ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.73

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามวิธีการวัดปริมาณสินค้าที่จำหน่าย
และประเภทธุรกิจ

วิธีการวัดปริมาณ	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ซั่งน้ำหนักก่อนออกจากโรงงาน	15	71.42	11	100.00	26	81.24
ตักใส่รถบรรทุกโดยการประมาณ น้ำหนัก	1	4.76	-	-	1	3.13
ตักใส่รถบรรทุกให้เต็มโดยไม่มีกรซั่ง น้ำหนัก	5	23.81	-	-	5	15.63
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีวิธีการวัดปริมาณสินค้าที่ขายโดยใช้วิธีซั่งน้ำหนักก่อนออกจากโรงงาน จำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.24 รองลงมาตักใส่รถบรรทุกให้เต็มโดยไม่มีกรซั่งน้ำหนัก จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.63 และตักใส่รถบรรทุกโดยการประมาณน้ำหนัก จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.13 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีวิธีการวัดปริมาณสินค้าที่ขายโดยใช้วิธีซั่งน้ำหนักก่อนออกจากโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 71.42 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนมีวิธีการวัดปริมาณสินค้าที่ขายโดยใช้วิธีซั่งน้ำหนักก่อนออกจากโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามหน่วยในการวัดปริมาณสินค้าที่ขาย
และประเภทธุรกิจ

หน่วยวัดปริมาณสินค้าที่ ขาย	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิโลกรัม	8	38.10	-	-	8	25.00
ลูกบาศก์เมตร	-	-	10	90.91	10	31.25
ตัน	21	100.00	3	27.29	24	75.00

หมายเหตุ เลือกลงได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 32 ราย โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาว จำนวน 21 ราย และธุรกิจแร่หินปูน จำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 19 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีหน่วยในการวัดปริมาณสินค้าที่ขายเป็นตัน จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาใช้หน่วยวัดเป็นลูกบาศก์เมตร จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 และใช้หน่วยวัดเป็นกิโลกรัม จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวใช้หน่วยวัดปริมาณสินค้าที่ขายเป็นตัน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ใช้หน่วยวัดปริมาณสินค้าที่ขายเป็นลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 90.91

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามความถี่ในการเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่าย
และประเภทธุรกิจ

การเปลี่ยนแปลงของราคาขายแร่ดินขาว	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาขายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง	1	4.76	2	18.18	3	9.38
ราคาขายค่อนข้างคงที่	20	95.24	9	81.82	29	90.62
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 20 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีราคาขายค่อนข้างคงที่ จำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.62 และราคาขายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.38 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีราคาขายค่อนข้างคงที่ คิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่มีราคาขายค่อนข้างคงที่ คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน ร้อยละของกิจการจำแนกตามวิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือ
และประเภทธุรกิจ

วิธีการบันทึกบัญชี	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บันทึกบัญชีสินค้าแบบต่อเนื่อง	2	9.52	-	-	2	6.25
บันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวด	19	90.48	11	100.00	30	93.75
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 21 พบว่ากิจการส่วนใหญ่บันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวด จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.75 และบันทึกบัญชีสินค้าแบบต่อเนื่อง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ใช้วิธีการบันทึกบัญชีแบบสิ้นงวด คิดเป็นร้อยละ 90.48 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนใช้วิธีการบันทึกบัญชีแบบสิ้นงวด คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 22 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่ดินขาวจำแนกตามการรับรู้รายการสินค้าคงเหลือ

การรับรู้รายการสินค้าคงเหลือ	รับรู้ระหว่างงวด		รับรู้เมื่อสิ้นงวด		ไม่มีการรับรู้		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
แร่ที่ขุดได้	1	9.09	8	72.73	2	18.18	11
แร่ที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อน	2	20.00	5	50.00	3	30.00	10
แร่ที่ล้างแต่งแล้วอยู่ระหว่างตากแห้ง	2	50.00	-	-	2	50.00	4
แร่ที่ล้างแต่งแล้วบดเป็นผงละเอียด	1	12.50	5	62.50	2	25.00	8
ดินขาวสำเร็จรูปผสมตามสูตรลูกค้า	-	-	5	100.00	-	-	5

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย

จากตารางที่ 22 พบว่าธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่รับรู้รายการแร่ที่ขุดได้เมื่อสิ้นงวด จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.73 ไม่มีการรับรู้ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.18 รับรู้รายการแร่ที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อนส่วนใหญ่เมื่อสิ้นงวดจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่มีการรับรู้รายการ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.00 แร่ที่ล้างแต่งแล้วอยู่ระหว่างการตากแห้งไม่มีการรับรู้รายการระหว่างงวด และไม่มีการรับรู้รายการเท่ากัน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 สำหรับแร่ที่ล้างแต่งแล้วบดเป็นผงละเอียดส่วนใหญ่รับรู้รายการเมื่อสิ้นงวดจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 ไม่มีการรับรู้รายการจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 และดินขาวสำเร็จรูปผสมตามสูตรของลูกค้ารับรู้เมื่อวันสิ้นงวด จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่หินปูนจำแนกตามการรับรู้รายการสินค้าคงเหลือ

การรับรู้รายการสินค้าคงเหลือ	รับรู้ระหว่างงวด		รับรู้สิ้นงวด		ไม่มีการรับรู้		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
หินใหญ่	-	-	6	75.00	2	25.00	8
หินย่อยคัดเกรดขนาดต่างๆ	-	-	9	81.80	2	18.20	11

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามของธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 23 พบว่าธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่รับรู้รายการหินใหญ่เมื่อสิ้นงวด จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 และไม่มีการรับรู้หินใหญ่ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนหินย่อยคัดเกรดขนาดต่างๆ ส่วนใหญ่รับรู้รายการเมื่อสิ้นงวด จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.80 และไม่มีการรับรู้รายการหินย่อย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามวิธีการตราสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด
และประเภทธุรกิจ

การตราสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการตราสินค้าคงเหลือเมื่อวันสิ้นงวด						
ราคาทุน	1	4.76	6	54.55	7	21.88
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	3	14.29	-	-	3	9.37
ราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า	17	80.95	5	45.45	22	68.75
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00
ราคาทุนสินค้าคงเหลือคำนวณวิธีใด						
ราคาทุนโดยประมาณ	9	42.86	11	100.00	20	62.50
ราคาทุนตามหลักบัญชี	12	57.14	-	-	12	37.50
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 24 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีวิธีการตราสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดด้วยวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาใช้วิธีราคาทุน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.88 และวิธีมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.37 ราคาทุนสินค้าคงเหลือเมื่อวันสิ้นงวดของกิจการส่วนใหญ่ใช้ราคาทุนโดยประมาณ จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 และวิธีราคาทุนตามหลักบัญชี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ใช้วิธีการตราสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวดด้วยวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่ต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 80.95 ซึ่งราคาทุนสินค้าคงเหลือคำนวณด้วยวิธีราคาทุนตามหลักบัญชี คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ใช้วิธีการตราสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวดด้วยวิธีราคาทุน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ซึ่งราคาทุนสินค้าคงเหลือคำนวณด้วยวิธีราคาทุนโดยประมาณ คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการตีราคาสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวดด้วย
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ และประเภทธุรกิจ

การตีราคาสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวด ด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มูลค่าสุทธิที่จะได้รับหมายถึงอะไร						
ราคาขายโดยประมาณ	11	55.00	5	100.00	16	64.00
ราคาขายโดยประมาณหักค่าใช้จ่าย	9	45.00	-	-	9	36.00
รวม	20	100.00	5	100.00	25	100.00
เทคนิคที่ใช้ในการประมาณราคาขาย						
ใช้ราคาที่คาดว่าจะขายได้	14	70.00	4	80.00	18	72.00
ใช้ราคาตลาดของอุตสาหกรรม	6	30.00	1	20.00	7	28.00
รวม	20	100.00	5	100.00	25	100.00

หมายเหตุ จากจำนวนผู้ตอบวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือเมื่อสิ้นงวดด้วยวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า และวิธีมูลค่าสุทธิที่จะได้รับทั้งหมดจำนวน 25 ราย โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 20 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 5 ราย

จากตารางที่ 25 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ที่ใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือด้วยวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า และวิธีมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ให้ความหมายของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นราคาขายโดยประมาณ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.00 และราคาขายโดยประมาณหักค่าใช้จ่าย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.00 และใช้เทคนิคราคาตลาดของอุตสาหกรรม จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.00 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ให้ความหมายมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหมายถึงราคาขายโดยประมาณ คิดเป็นร้อยละ 55.00 เทคนิคที่ใช้ในการประมาณราคาขายใช้ราคาที่คาดว่าจะขายได้ คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนให้ความหมายมูลค่าสุทธิที่จะได้รับหมายถึงราคาขายโดยประมาณ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีเทคนิคที่ใช้ในการประมาณราคาขายใช้ราคาที่คาดว่าจะขายได้ คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการเปิดเผยข้อมูลสินค้าคงเหลือใน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน และประเภทธุรกิจ

การเปิดเผยข้อมูลสินค้าคงเหลือใน หมายเหตุประกอบงบการเงิน	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่า สินค้าคงเหลือและวิธีที่ใช้ในการ คำนวณราคาทุน	18	85.71	6	54.55	24	75.00
มูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือ และมูลค่า ตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภท และราคารวม	12	61.90	9	81.82	21	65.63
มูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ในงวดบัญชีนั้น	2	9.52	-	-	2	6.25
มูลค่าตามบัญชีของสินค้าคงเหลือที่ใช้ เป็นหลักประกันหนี้สิน	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ เลือกลงได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 32 ราย โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 26 พบว่า กิจการส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลสินค้าคงเหลือในหมายเหตุประกอบงบการเงินเรื่อง นโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือและวิธีที่ใช้ในการคำนวณราคาทุน จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาเปิดเผยข้อมูลเรื่องมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือและมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทและราคารวม จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.63 และเรื่องมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้นจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่เปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้วัดมูลค่าสินค้าคงเหลือและวิธีที่ใช้ในการคำนวณราคาทุน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลเรื่อง มูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือและมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทและราคารวม คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการจัดทำบัญชีต้นทุน และประเภทธุรกิจ

การจัดทำบัญชีต้นทุน	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	7	33.33	3	27.27	10	31.25
ไม่มี	14	66.67	8	72.73	22	68.75
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 27 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีต้นทุน จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 และมีการจัดทำบัญชีต้นทุน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีต้นทุน คิดเป็นร้อยละ 72.73

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการแยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายในการขายบริหารในงบกำไรขาดทุน และประเภทธุรกิจ

การแยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แยก	20	90.90	11	100.00	31	96.88
ไม่แยก	1	4.50	-	-	1	3.12
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 28 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ได้แยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายขายบริหาร จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 96.88 รองลงมาไม่ได้แยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายขายบริหาร จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.12 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่แยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร คิดเป็นร้อยละ 90.90 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนแยกต้นทุนขายออกจากค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามวิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือ
และประเภทธุรกิจ

วิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือ	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า	10	47.62	2	18.18	12	37.50
มีyamคอยควบคุมดูแลตลอด 24 ชั่วโมง	13	61.90	9	81.82	22	68.75
มีพนักงานที่รับผิดชอบโดยตรงควบคุมสินค้าคงเหลือที่เข้า-ออกจากลานสต็อก	5	23.81	5	45.45	10	31.25

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 32 ราย โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 21 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 11 ราย

จากตารางที่ 29 พบว่ากิจการส่วนใหญ่มีการควบคุมสินค้าคงเหลือด้วยวิธีมีyamคอยควบคุมดูแลตลอด 24 ชั่วโมง จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาได้มีการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีพนักงานที่รับผิดชอบโดยตรงควบคุมสินค้าคงเหลือที่เข้า-ออกจากลานสต็อก จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.25 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่มีวิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือด้วยวิธีมีyamคอยควบคุมดูแลตลอด 24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 61.90 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนมีวิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือด้วยวิธีมีyamคอยควบคุมดูแลตลอด 24 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 81.82

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกิจการจำแนกตามการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า
และประเภทธุรกิจ

การจัดทำสต็อกสินค้า	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	10	47.62	2	18.20	12	37.50
ไม่มี	11	52.38	9	81.80	20	62.50
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 30 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.50 และมีการจัดทำสต็อกสินค้า จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า คิดเป็นร้อยละ 52.38 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า คิดเป็นร้อยละ 81.80

ตารางที่ 31 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจเร่ดินขาวจำแนกตามการจัดทำสต็อกสินค้า

การจัดทำสต็อกสินค้า	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของสินค้าคงเหลือที่จัดทำบัญชีสต็อกสินค้า		
เร่ดินขาวดิบที่ขุดจากเหมืองยังไม่ได้ล้าง	5	50.00
เร่ดินขาวที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อน	4	40.00
เร่ดินขาวที่ตากแห้งแล้วบดเป็นผง	5	50.00
ลักษณะการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า		
จัดทำเฉพาะรายการรับ	-	-
จัดทำเฉพาะรายการขาย	-	-
จัดทำทั้งรายการรับและขาย	10	100.00
ประเภทรายการที่บันทึกในบัญชีสต็อกสินค้า		
วัน เดือน ปี	7	70.00
มูลค่า / ราคาทุน	6	60.00
ปริมาณ	8	80.00
ปริมาณคงเหลือ	9	90.00

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเป็นธุรกิจเร่ดินขาวที่จัดทำสต็อก จำนวน 10 ราย

จากตารางที่ 31 พบว่าธุรกิจเร่ดินขาวส่วนใหญ่จัดทำบัญชีสต็อกสินค้าประเภทเร่ดินขาวดิบที่ขุดจากเหมืองยังไม่ได้ล้าง และเร่ดินขาวที่ตากแห้งแล้วบดเป็นผงเท่ากัน จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นเร่ดินขาวที่ล้างแต่งแล้วอัดเป็นก้อน จำนวน 4 ราย ร้อยละ 40.00

ลักษณะการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้าธุรกิจเร่ดินขาวจัดทำทั้งรายการรับและขาย จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ประเภทรายการที่บันทึกในบัญชีสต็อกสินค้าส่วนใหญ่เป็นปริมาณคงเหลือ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาเป็นรายการปริมาณ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.00 รายการวันเดือนปี จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.00 และรายการมูลค่า/ราคาทุน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.00

ตารางที่ 32 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่หินปูนจำแนกตามการจัดทำสต็อกสินค้า

การจัดทำสต็อกสินค้า	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของสินค้าคงเหลือที่จัดทำบัญชีสต็อกสินค้า		
หินใหญ่	1	50.00
หินย่อยคัดเกรด	2	100.00
ลักษณะการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้า		
จัดทำเฉพาะรายการรับ	-	-
จัดทำเฉพาะรายการขาย	-	-
จัดทำทั้งรายการรับและขาย	2	100.00
ประเภทรายการที่บันทึกในบัญชีสต็อกสินค้า		
วัน เดือน ปี	1	50.00
มูลค่า / ราคาทุน	-	-
ปริมาณ	1	50.00
ปริมาณคงเหลือ	1	50.00

หมายเหตุ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเป็นธุรกิจแร่หินปูนที่จัดทำสต็อก จำนวน 2 ราย

จากตารางที่ 32 พบว่าธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่จัดทำบัญชีสต็อกสินค้าประเภทหินย่อยคัดเกรด จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเป็นหินใหญ่ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00

ลักษณะการจัดทำบัญชีสต็อกสินค้าธุรกิจแร่หินปูนจัดทำทั้งรายการรับและขาย จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ประเภทรายการที่บันทึกในบัญชีสต็อกสินค้าส่วนใหญ่เป็นรายการ วันเดือนปี ปริมาณ และปริมาณคงเหลือเท่ากัน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.00

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ

3.1 ปัญหาในการรับรู้ และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ตารางที่ 33 แสดงจำนวนร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ ในเรื่องการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ปัญหาในการปฏิบัติ		ปัญหาการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ						ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม	
ไม่ทราบปริมาณสินค้าที่ผลิตได้แต่ละขั้นตอน	จำนวน	4	9	14	5	-	32	3.38
	ร้อยละ	12.50	28.10	43.80	15.60	-	100	ปานกลาง
ไม่ทราบปริมาณสินค้าคงเหลือที่แน่นอน ณ วันสิ้นงวด (ใช้วิธีประมาณการ)	จำนวน	13	10	6	2	1	32	4.00
	ร้อยละ	40.6	31.30	18.70	6.30	3.10	100	มาก
ไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าในแต่ละขั้นตอนตามหลักบัญชี	จำนวน	16	9	4	3	-	32	4.19
	ร้อยละ	50.00	28.10	12.50	9.40	-	100	มาก
ราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นราคาประมาณ ไม่เป็นไปตามหลักบัญชี	จำนวน	10	13	5	3	1	32	3.87
	ร้อยละ	31.30	40.60	15.60	9.40	3.10	100	มาก
มีความยุ่งยากในการตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธีมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะขายเพราะราคาขายของสินค้าไม่แน่นอนขึ้นกับลูกค้าแต่ละราย	จำนวน	2	9	17	2	2	32	3.22
	ร้อยละ	6.30	28.10	53.10	6.30	6.30	100	ปานกลาง
ราคาขายไม่คงที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ประมาณราคาขายได้ยาก	จำนวน	-	3	8	18	3	32	2.34
	ร้อยละ	-	9.40	25.00	56.20	9.40	100	น้อย
ไม่สามารถแสดงสินค้าคงเหลือไว้ในงบดุลเพราะไม่สามารถตีราคาได้	จำนวน	8	5	10	6	3	32	3.28
	ร้อยละ	25.00	15.60	31.30	18.70	9.40	100	ปานกลาง
ไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขายจนกว่าจะมีการปิดบัญชี	จำนวน	18	8	4	1	1	32	4.28
	ร้อยละ	56.30	25.00	12.50	3.10	3.10	100	มากที่สุด
ไม่ทราบต้นทุนสินค้าคงเหลือจนกว่าจะมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	จำนวน	17	10	2	1	2	32	4.22
	ร้อยละ	53.10	31.20	6.30	3.10	6.30	100	มากที่สุด
ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	จำนวน	2	1	15	11	3	32	2.63
	ร้อยละ	6.20	3.10	46.90	34.40	9.40	100	ปานกลาง
ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่	จำนวน	2	1	15	11	3	32	2.63
	ร้อยละ	6.20	3.10	46.90	34.40	9.40	100	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	จำนวน	6	12	9	3	2	32	3.53
	ร้อยละ	18.70	37.50	28.10	9.40	6.30	100	มาก
เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่	จำนวน	6	13	8	3	2	32	3.56
	ร้อยละ	18.70	40.60	25.00	9.40	6.30	100	มาก
วิธีการประมาณการตรวจนับสินค้าที่ใช้อยู่ได้จำนวนที่ไม่แน่นอน	จำนวน	7	16	4	3	2	32	3.72
	ร้อยละ	21.90	50.00	12.50	9.40	6.20	100	มาก
ได้รับผลกระทบของการตีราคาสินค้าคงเหลือสูงไปหรือต่ำไปในแต่ละงวดบัญชีทำให้งบกำไรขาดทุนไม่สะท้อนกำไรขาดทุนที่ถูกต้อง	จำนวน	8	16	5	2	1	32	3.88
	ร้อยละ	25.00	50.00	15.60	6.30	3.10	100	มาก
รวม	จำนวน	119	135	126	74	26	480	3.52
	ร้อยละ	24.79	28.12	26.25	15.42	5.42	100	มาก

จากตารางที่ 33 พบว่ากิจการมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ ดังนี้

1. ไม่ทราบปริมาณการผลิตสินค้าในแต่ละขั้นตอนการผลิต ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.80 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. ไม่ทราบปริมาณสินค้าคงเหลือที่แน่นอน ณ วันสิ้นงวด (ใช้วิธีประมาณการ) ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.60 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
3. ไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าในแต่ละขั้นตอนตามหลักบัญชี ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
4. ราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นราคาประมาณไม่เป็นไปตามหลักบัญชี มีปัญหาในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 40.60 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับ มาก
5. มีความยุ่งยากในการตีราคาสินค้าคงเหลือ โดยใช้วิธีมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะขายเพราะราคาขายของสินค้าไม่แน่นอนขึ้นกับลูกค้าแต่ละราย ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.10 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
6. ราคาขายไม่คงที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ประมาณราคาขายได้ยาก ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.20 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับ น้อย
7. ไม่สามารถแสดงสินค้าคงเหลือไว้ในงบดุลเพราะไม่สามารถตีราคาได้ มีปัญหาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.30 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
8. ไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขายจนกว่าจะมีการปิดบัญชี ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.30 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
9. ไม่ทราบต้นทุนสินค้าคงเหลือจนกว่าจะมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.10 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
10. ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
11. ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
12. เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
13. เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.60 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

14. วิธีการประมาณการตรวจนับสินค้าที่ซื้อขายได้จำนวนที่ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่มีปัญหา
ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

15. ได้รับผลกระทบของการตีราคาสินค้าคงเหลือสูงไป หรือต่ำไปในแต่ละงวดบัญชีทำ
ให้งบกำไรขาดทุนไม่สะท้อนกำไรขาดทุนที่ถูกต้อง ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากคิดเป็นร้อยละ
50.00 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น ปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการรับรู้และการวัดมูลค่า
สินค้าคงเหลือ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.52 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาระดับมาก
ที่สุดในการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ ได้แก่ การไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขาย
จนกว่าจะมีการปิดบัญชีและการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ส่วนปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ไม่มีการ
คำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือในแต่ละชั้นตอนตามหลักการบัญชี ไม่ทราบปริมาณสินค้าคงเหลือที่
แน่นอน ณ วันสิ้นงวด (ใช้วิธีประมาณการ) และได้รับผลกระทบของการตีราคาสินค้าคงเหลือสูง
ไปหรือต่ำไปในแต่ละงวดบัญชีทำให้งบกำไรขาดทุนไม่สะท้อนกำไรขาดทุนที่ถูกต้อง

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้า
คงเหลือ ในเรื่องการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ปัญหาในการปฏิบัติ	ปัญหาการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ		
	ค่าเฉลี่ยของธุรกิจแร่ดินขาว	ค่าเฉลี่ยของธุรกิจแร่หินปูน	ค่าเฉลี่ยรวม
ไม่ทราบปริมาณสินค้าที่ผลิตได้แต่ละขั้นตอน	3.04 ปานกลาง	4.00 มาก	3.38 ปานกลาง
ไม่ทราบปริมาณสินค้าคงเหลือที่แน่นอน ณ วันสิ้นงวด (ใช้วิธีประมาณการ)	3.90 มาก	4.19 มาก	4.00 มาก
ไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าในแต่ละขั้นตอนตามหลักบัญชี	4.19 มาก	4.19 มาก	4.19 มาก
ราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นราคาประมาณไม่เป็นไปตามหลักบัญชี	3.81 มาก	4.00 มาก	3.87 มาก
มีความยุ่งยากในการตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธีมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะขายเพราะราคาขายของสินค้าไม่แน่นอนขึ้นกับลูกค้าแต่ละราย	3.19 ปานกลาง	3.27 ปานกลาง	3.22 ปานกลาง
ราคาขายไม่คงที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้ประมาณราคาขายได้ยาก	2.23 น้อย	2.55 น้อย	2.34 น้อย
ไม่สามารถแสดงสินค้าคงเหลือไว้ในงบดุลเพราะไม่สามารถตีราคาได้	3.10 ปานกลาง	3.64 มาก	3.28 ปานกลาง
ไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขายจนกว่าจะมีการปิดบัญชี	4.29 มากที่สุด	4.27 มากที่สุด	4.28 มากที่สุด
ไม่ทราบต้นทุนสินค้าคงเหลือจนกว่าจะมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	4.24 มากที่สุด	4.18 มาก	4.22 มากที่สุด
ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	2.29 น้อย	3.27 ปานกลาง	2.63 ปานกลาง
ผู้สอบบัญชีไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่	2.29 น้อย	3.27 ปานกลาง	2.63 ปานกลาง
เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ	3.48 มาก	3.64 มาก	3.53 มาก
เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรไม่เห็นด้วยกับวิธีการตีราคาสินค้าที่กิจการใช้อยู่	3.52 มาก	3.64 มาก	3.56 มาก
วิธีการประมาณการตรวจนับสินค้าที่ใช้อยู่ได้จำนวนที่ไม่แน่นอน	3.57 มาก	4.00 มาก	3.72 มาก
ได้รับผลกระทบของการตีราคาสินค้าคงเหลือสูงไปหรือต่ำไปในแต่ละงวดบัญชีทำให้งบกำไรขาดทุนไม่สะท้อนกำไรขาดทุนที่ถูกต้อง	3.81 มาก	4.00 มาก	3.88 มาก
รวม	3.68 มาก	3.74 มาก	3.52 มาก

จากตารางที่ 34 พบว่ากิจการมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการรับรู้และการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.52 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.68 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาในระดับมากที่สุดเป็นปัญหาไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขายจนกว่าจะมีการปิดบัญชี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.29 และ ปัญหาไม่ทราบต้นทุนสินค้าคงเหลือจนกว่าจะมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.24 ส่วนปัญหาในระดับมากเป็นปัญหาไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าในแต่ละขั้นตอนตามหลักบัญชี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.19

ส่วนธุรกิจแร่หินปูนมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.74 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาในระดับมากที่สุดเป็นปัญหาไม่ทราบต้นทุนสินค้าที่ขายจนกว่าจะมีการปิดบัญชี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.27 ส่วนปัญหาในระดับมากเป็นปัญหาไม่ทราบปริมาณสินค้าคงเหลือที่แน่นอน วันสิ้นงวด (ใช้วิธีประมาณการ) และ ไม่มีการคำนวณต้นทุนสินค้าในแต่ละขั้นตอนตามหลักบัญชี มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.19

3.2 ปัญหาอื่นๆ

ตารางที่ 35 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
สินค้าคงเหลือ ในเรื่องปัญหาอื่นๆ

ปัญหาในการปฏิบัติ		ปัญหาอื่นๆ						ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี	รวม	
การตีราคาสินค้าไม่มีหลักฐานประกอบที่น่าเชื่อถือ	จำนวน	6	10	11	4	1	32	3.50
	ร้อยละ	18.80	31.30	34.40	12.50	3.10	100	มาก
มีสินค้าสูญหาย หรือขาดหายจำนวนมาก	จำนวน	1	1	15	13	2	32	2.56
	ร้อยละ	3.10	3.10	46.90	40.60	6.30	100	ปานกลาง
ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดสินค้าเป็นแต่ละชนิด เนื่องจากไม่สามารถตีราคาสินค้าแต่ละชนิดได้	จำนวน	8	9	9	2	4	32	3.47
	ร้อยละ	25.00	28.10	28.10	6.30	12.50	100	มาก
ไม่มีข้อมูลต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดเพื่อใช้ในการ บริหารงาน	จำนวน	15	10	4	1	2	32	4.09
	ร้อยละ	46.90	31.30	12.50	3.10	6.30	100	มาก
ไม่สามารถเปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็น ค่าใช้จ่าย	จำนวน	15	10	4	1	2	32	4.09
	ร้อยละ	46.90	31.30	12.50	3.10	6.30	100	มาก
ไม่สามารถจัดทำสต็อกหรือบัญชีสินค้าของ กิจการได้	จำนวน	15	4	4	6	3	32	3.69
	ร้อยละ	46.90	12.50	12.50	18.80	9.40	100	มาก
ไม่สามารถแยกค่าใช้จ่ายในการผลิตและ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารออกจากกันได้	จำนวน	2	3	16	8	3	32	2.78
	ร้อยละ	6.10	9.40	50.00	25.00	9.40	100	ปานกลาง
ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถ ด้านบัญชี	จำนวน	2	1	19	9	1	32	2.81
	ร้อยละ	6.30	3.10	57.60	28.10	3.10	100	ปานกลาง
รวม	จำนวน	64	48	82	44	18	256	3.77
	ร้อยละ	25.00	18.75	32.03	17.19	7.03	100	มาก

จากตารางที่ 35 พบว่ากิจการมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่อง
อื่นๆ ดังนี้

1. การตีราคาสินค้าไม่มีหลักฐานประกอบที่น่าเชื่อถือ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.40 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
2. มีสินค้าสูญหาย หรือขาดหายจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
3. ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดสินค้าเป็นแต่ละชนิด เนื่องจากไม่สามารถตีราคาสินค้าแต่ละชนิดได้ ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.10 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก

4. ไม่มีข้อมูลต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดเพื่อใช้ในการบริหารงาน ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
5. ไม่สามารถเปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
6. ไม่สามารถจัดทำสต็อกหรือบัญชีสินค้าของกิจการได้ ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.90 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก
7. ไม่สามารถแยกค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารออกจากกัน ได้ ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
8. ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถด้านบัญชี ส่วนใหญ่มีปัญหาระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.60 โดยค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้น กิจการมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.77 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาในระดับมากที่สุด ได้แก่ ไม่มีข้อมูลต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดเพื่อใช้ในการบริหารงาน ไม่สามารถเปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย และไม่สามารถจัดทำสต็อกหรือบัญชีสินค้าของกิจการได้ ส่วนปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถด้านบัญชี ไม่สามารถแยกค่าใช้จ่ายในการผลิตและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารออกจากกันได้ และมีสินค้าสูญหาย หรือขาดหายจำนวนมาก

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนร้อยละ และค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
สินค้าคงเหลือ ในปัญหาอื่นๆ จำแนกตามประเภทธุรกิจ

ปัญหาในการปฏิบัติ	ปัญหาอื่นๆ		
	ค่าเฉลี่ยของธุรกิจแร่ดินขาว	ค่าเฉลี่ยของธุรกิจแร่หินปูน	ค่าเฉลี่ยรวม
การติดตามสินค้าไม่มีหลักฐานประกอบที่น่าเชื่อถือ	3.48 มาก	3.55 มาก	3.50 มาก
มีสินค้าสูญหาย หรือขาดหายจำนวนมาก	2.43 น้อย	2.82 ปานกลาง	2.56 ปานกลาง
ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดสินค้าเป็นแต่ละชนิด เนื่องจากไม่สามารถติดตามสินค้าแต่ละชนิดได้	3.33 ปานกลาง	3.73 มาก	3.47 มาก
ไม่มีข้อมูลต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดเพื่อใช้ในการ บริหารงาน	4.00 มาก	4.27 มากที่สุด	4.09 มาก
ไม่สามารถเปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็น ค่าใช้จ่าย	3.90 มาก	4.45 มากที่สุด	4.09 มาก
ไม่สามารถจัดทำสต็อกหรือบัญชีสินค้าของ กิจการได้	3.29 ปานกลาง	4.45 มากที่สุด	3.69 มาก
ไม่สามารถแยกค่าใช้จ่ายในการผลิตและ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารออกจากกันได้	2.62 ปานกลาง	3.09 ปานกลาง	2.78 ปานกลาง
ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถ ด้านบัญชี	2.52 น้อย	3.36 ปานกลาง	2.81 ปานกลาง
รวม	3.20 ปานกลาง	3.72 มาก	3.77 มาก

จากตารางที่ 36 พบว่ากิจการมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในปัญหา
อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาเท่ากับ 3.77 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยจำแนกตามประเภท
ธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.20 ระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดย
ปัญหาระดับมาก ได้แก่ ไม่มีข้อมูลต้นทุนสินค้าแต่ละชนิดเพื่อใช้ในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยของ
ปัญหาเท่ากับ 4.00 และปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดสินค้าเป็นแต่ละ
ชนิดเนื่องจากไม่สามารถติดตามสินค้าแต่ละชนิดได้ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.33

ส่วนธุรกิจแร่หินปูนมีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.72 ระดับปัญหาอยู่ในระดับมาก โดย
ปัญหาระดับมากที่สุด ได้แก่ ไม่สามารถจัดทำสต็อกหรือบัญชีสินค้าของกิจการได้ และไม่สามารถ
เปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 4.45 และปัญหา
ระดับมาก ได้แก่ ไม่มีการเปิดเผยรายละเอียดสินค้าเป็นแต่ละชนิดเนื่องจากไม่สามารถติดตามสินค้า
แต่ละชนิดได้ มีค่าเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับ 3.73

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาจากงบการเงิน

ผู้ศึกษาทำการศึกษางบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2550 ของกิจการที่ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 32 ราย โดยจะใช้หลักเกณฑ์แม่บทการบัญชี และมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 31 เรื่องสินค้ำคงเหลือ เพื่อศึกษาว่าได้ปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 31 เรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยการวิเคราะห์จะแสดงในรูปแบบตารางและคิดเป็นอัตราร้อยละ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การแสดงรายการสินค้ำคงเหลือในงบดุล

ตารางที่ 37 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการศึกษารายการสินค้ำคงเหลือแต่ละประเภทไว้ในงบดุล และประเภทธุรกิจ

การแสดงสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้แสดงสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล	14	66.67	9	81.82	23	71.87
ไม่ได้แสดงสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล	7	33.33	2	18.18	9	28.13
รวม	21	100.00	11	100.00	32	100.00

จากตารางที่ 37 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ได้แสดงรายการสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.87 และไม่ได้แสดงรายการสินค้ำคงเหลือในงบดุล จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.13 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ได้แสดงสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล คิดเป็นร้อยละ 66.67 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ได้แสดงสินค้ำคงเหลือไว้ในงบดุล คิดเป็นร้อยละ 81.82

ส่วนที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตารางที่ 38 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ และประเภทธุรกิจ

รายการที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน		ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
		เปิดเผย	ไม่เปิดเผย	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
นโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้าและวิธีที่ใช้ในการคำนวณราคาทุน	จำนวน	13	1	6	3	19	4
	ร้อยละ	81.80	18.20	66.67	33.33	82.61	17.39
มูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือและมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทและราคา	จำนวน	12	2	5	4	17	6
	ร้อยละ	85.70	14.30	55.60	44.40	73.91	26.09
มูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น (ต้นทุนสินค้าที่ขาย)	จำนวน	14	-	9	-	23	-
	ร้อยละ	100.00	-	100.00	-	100.00	-
มูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือที่ใช้เป็นหลักประกันหนี้สิน	จำนวน	-	-	-	-	-	-
	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ผลการศึกษาจากงบการเงินที่แสดงสินค้าคงเหลือในงบดุล โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาวจำนวน 14 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 9 ราย รวมทั้งหมด 23 ราย

จากตารางที่ 38 พบว่า กิจการส่วนใหญ่ได้เปิดเผยมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น (ต้นทุนสินค้าที่ขาย) จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่ใช้วัดมูลค่าและวิธีที่ใช้ในการคำนวณราคาทุน จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.61 และเปิดเผยมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือและมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภทจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.91 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวมีการเปิดเผยข้อมูลมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น (ต้นทุนสินค้าที่ขาย) คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนมีการเปิดเผยข้อมูลมูลค่าสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น (ต้นทุนสินค้าที่ขาย) คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 39 แสดงจำนวน ร้อยละ ของการศึกษานโยบายการบัญชีที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือ และประเภทธุรกิจ

นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือ	ธุรกิจแร่ดินขาว		ธุรกิจแร่หินปูน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นโยบายการบัญชีที่กิจการใช้วัดมูลค่า						
ราคาทุน	-	-	-	-		
มูลค่าสุทธิ	-	-	-	-		
ราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า	12	92.31	5	83.33	17	89.47
ราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า	1	16.67	1	16.67	2	10.53
วิธีที่ใช้วัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือ						
ราคาทุน	13	100.00	6	100.00	19	100.00

หมายเหตุ ศึกษาจากงบการเงินที่เปิดเผยนโยบายที่ใช้ในการวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือ โดยเป็นธุรกิจแร่ดินขาว จำนวน 13 ราย และธุรกิจแร่หินปูนจำนวน 6 ราย รวมจำนวน 19 ราย

จากตารางที่ 39 พบว่ากิจการส่วนใหญ่ใช้นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า จำนวน 17 ร้อย คิดเป็นร้อยละ 89.47 รองลงมาใช้นโยบายราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.53 โดยจำแนกตามประเภทธุรกิจพบว่า ธุรกิจแร่ดินขาวส่วนใหญ่ใช้นโยบายการบัญชีวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 92.31 ส่วนธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ใช้นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าสินค้ำคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 40 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่ดินขาวจำแนกตามการแสดงผลละเอียด
สินค้านี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายการสินค้านี้	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุดิบ	12	100.00
สินค้าสำเร็จรูป	12	100.00
สินค้านี้ระหว่างผลิต	1	8.33

หมายเหตุ ผลการศึกษาจากงบการเงินของธุรกิจแร่ดินขาวตามมูลค่าตามบัญชีสินค้านี้และมูลค่าตามบัญชีสินค้านี้แต่ละประเภทและราคารวม จำนวน 12 ราย

จากตารางที่ 40 พบว่าธุรกิจแร่ดินขาวได้แยกประเภทสินค้านี้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินโดยแสดงผลการวัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูปเท่ากัน จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนสินค้านี้ระหว่างผลิตได้เปิดเผย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.33

ตารางที่ 41 แสดงจำนวน ร้อยละ ของธุรกิจแร่หินปูนจำแนกตามการแสดงผลละเอียด
สินค้านี้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายการสินค้านี้	จำนวน	ร้อยละ
หินคัดขนาดต่างๆ แยกขนาด	4	80.00
สินค้าสำเร็จรูปโดยไม่ได้แยกหินแต่ละขนาด	1	20.00

หมายเหตุ ผลการศึกษาจากงบการเงินของธุรกิจแร่หินปูนตามมูลค่าตามบัญชีสินค้านี้และมูลค่าตามบัญชีสินค้านี้แต่ละประเภทและราคารวม จำนวน 5 ราย

จากตารางที่ 41 พบว่าธุรกิจแร่หินปูนส่วนใหญ่ได้แยกประเภทสินค้านี้ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินโดยแสดงผลการเป็นหินคัดแต่ละขนาดโดยแสดงผลปริมาณและมูลค่า จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.00 และแสดงผลการเป็นรายการสินค้านี้สำเร็จรูปโดยไม่ได้แยกหินแต่ละขนาด จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแนวทางการสัมภาษณ์

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 2 ราย ที่มีประสบการณ์ด้านการสอบบัญชีทั้งธุรกิจแร่ดินขาวและธุรกิจแร่หินปูน เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบัญชีสินค้าคงเหลือในเรื่องการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การตีราคาสินค้าคงเหลือ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษี ระดับชำนาญการ สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง จำนวน 2 ราย ที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบหรือกำกับดูแลธุรกิจแร่ดินขาวและแร่หินปูน เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ จากการสัมภาษณ์ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

กิจการที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับเหมืองแร่ดินขาวและแร่หินปูนจะมีลักษณะการดำเนินงาน และลักษณะของสินค้าจะแตกต่างจากธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจซื้อขายไปจะมีการจัดการสินค้าคงเหลือค่อนข้างง่ายเพราะมีหลักฐานในการซื้อที่ถือเป็นต้นทุน และจำนวนที่ซื้อระบุไว้ชัดเจน แต่กิจการแร่ดินขาวและแร่หินปูนจะมีลักษณะสินค้าคงเหลือที่ไม่สามารถนับเป็นชิ้นอันได้ ถ้ากิจการไม่มีระบบบัญชีที่ดี ไม่มีการจัดทำบัญชีต้นทุนจะยิ่งทำให้กิจการไม่สามารถทราบต้นทุนที่แท้จริงของสินค้าได้เช่นกัน ในการจัดทำงบการเงินรายการสินค้าคงเหลือต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป แต่ข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฯ อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากและปัญหาในการปฏิบัติงานได้ โดยอาจจะแบ่งเป็นปัญหาในการปฏิบัติได้ ดังนี้

ปัญหาในการรับรู้รายการ

1. ผู้ทำบัญชีมักใช้วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวดจึงไม่มีปัญหา ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายเนื่องจากจะรับรู้รายการเมื่อมีการปิดบัญชี แต่ถ้าใช้วิธีการบันทึกบัญชีแบบต่อเนื่องผู้ทำบัญชีจะมีปัญหาเนื่องจากการรับรู้รายการในระหว่างงวด ถ้ามีการขายจะบันทึกปริมาณสินค้าที่ขาย และมูลค่าสินค้าที่ขายได้เพราะมีหลักฐานใบกำกับสินค้าระบุมูลค่าชัดเจน แต่ไม่สามารถตัดมูลค่าสินค้าคงเหลือเป็นต้นทุนที่ขายได้ เนื่องจากการผลิตแต่ละครั้งไม่สามารถคำนวณหาต้นทุนที่แท้จริงได้
2. แร่ดินขาวที่อยู่ระหว่างการล้างแต่งแร่(งานระหว่างทำ) ผู้ทำบัญชีไม่สามารถที่คำนวณแร่ดินขาวที่อยู่ระหว่างการผลิตได้เอง ต้องอาศัยพนักงานแผนกผลิตประมาณให้ หรือบางครั้งอาจจะประมาณผิดพลาด เนื่องจากอัตราการสูญเสียไม่แน่นอนเป็นเพียงการประมาณการจากประสบการณ์ซึ่งผู้ทำบัญชีก็ไม่สามารถคำนวณเป็นสูตรย้อนกลับเพื่อหาปริมาณที่แน่นอนได้เช่นกัน จึงเป็นการยากในการรับรู้รายการสินค้าระหว่างผลิต

ปัญหาในการวัดมูลค่า

1. ผู้ทำบัญชีมีปัญหาในการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยราคาทุน เนื่องจากไม่สามารถคำนวณหาราคาทุนที่แท้จริงของสินค้าได้ โดยราคาทุนที่ใช้วัดมูลค่าสินค้าคงเหลือจะเป็นเพียงราคาทุนโดยประมาณ กิจการจะใช้วิธีการประมาณราคาทุนโดยจะใช้ข้อมูลต้นทุนในอดีตที่ตั้งไว้ และจะนำมาประมาณตามต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน หรือใช้ราคาต่ำกว่าราคาขายเพียงเล็กน้อย
2. ผู้ทำบัญชีมีปัญหาในการคำนวณต้นทุนของสินค้าแต่ละขนาด เนื่องจากการไม่หินต่อครั้งจะได้สินค้าหลายขนาด แต่ไม่ทราบปริมาณสินค้าที่ไม่ออกมาเป็นแต่ละขนาดได้ จึงไม่สามารถเฉลี่ยต้นทุนเข้าเป็นของสินค้าแต่ละขนาดได้
3. ผู้ทำบัญชีใช้การบันทึกบัญชีสินค้าแบบสิ้นงวด จะทราบต้นทุนของสินค้าคงเหลือได้เมื่อมีการปิดบัญชี หรือมีการตรวจนับ เท่านั้น

ปัญหาในการตรวจนับและการตีราคาสินค้าคงเหลือ

1. ผู้ทำบัญชีไม่สามารถตรวจนับสินค้าคงเหลือได้เองเนื่องจากสินค้านี้มีลักษณะที่นับไม่ได้ เช่น สินค้าที่กองสต็อกไว้ แร่ดินขาวที่ล้างอัดแล้วกองไว้ หรือแร่ดิบที่ขุดกองไว้รอให้ความชื้นลดลงเพื่อรอขาย ต้องใช้พนักงานที่มีประสบการณ์หรือค่อนข้างชำนาญประมาณจากกองแร่ที่สต็อกไว้ แต่ในกรณีที่สินค้าดินขาวคเป็นผงหรือดินผสมเคมีจะไม่ค่อยมีปัญหาเนื่องจากได้บรรจุใส่ถุงไว้
2. ในการตรวจนับโดยทั่วไปแล้วจะตรวจนับประมาณปีละครั้งเพื่อต้องการทราบปริมาณสินค้าคงเหลือเพื่อทำการปิดบัญชีเท่านั้น ในระหว่างงวดจะไม่สามารถทราบได้ว่าสินค้าที่ไม่ออกมาแต่ละขนาดแล้วกองสต็อกไว้มีปริมาณเท่าใด เพราะการไม่หินต่อครั้งจะได้สินค้าหลายขนาด และเมื่อเครื่องคัดขนาดได้ก็จะโปรยเข้าไปในกองเองโดยไม่ผ่านการชั่งหาปริมาณ แต่ทั้งดินขาวและหินมีการบันทึกปริมาณที่ขายเพราะมีการชั่งน้ำหนักก่อนออกจากโรงงาน
3. ผู้ทำบัญชีจะไม่สามารถตรวจเช็คยอดสินค้าคงเหลือระหว่างบัญชีกับสินค้าคงเหลือที่มีอยู่จริงได้ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาสำหรับกิจการในเรื่องสินค้าสูญหาย

ปัญหาในการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ผู้ทำบัญชีจะไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลมูลค่าตามบัญชีสินค้าคงเหลือแต่ละประเภท และราคารวมได้ เนื่องจากไม่สามารถคำนวณมูลค่าของสินค้าแต่ละประเภทได้ เช่น หินคัดเบอร์ขนาดต่างๆ ส่วนใหญ่จะใช้ราคาทุนที่เท่ากัน โดยประมาณว่าต้นทุนในการผลิตหินเบอร์แต่ละขนาดเฉลี่ยมีต้นทุนเท่ากัน แต่สำหรับดินขาวกิจการมักจะไม่ได้แสดงรายละเอียดเนื่องจากเหตุผลการแข่งขันทางธุรกิจ

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

กิจการมักจะไม่เห็นความสำคัญของการทำบัญชี การวางระบบบัญชีที่ดี และไม่ให้ความสำคัญของการทำบัญชีต้นทุนอย่างจริงจัง โดยกิจการส่วนมากพัฒนามาจากกิจการเจ้าของคนเดียวซึ่งเป็นผู้ควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ เองได้บุคคลากรด้านการบัญชีต้นทุนมักจะหายาก และเงินเดือนค่อนข้างสูง ซึ่งผู้ประกอบการมักจะเห็นว่าจัดหางบการเงินจัดทำเพื่อยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จะไม่ให้ความสำคัญของข้อมูลในงบการเงินเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานแต่อย่างใด

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร

ในการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในตำแหน่งนักตรวจสอบภาษี ระดับชำนาญการ สังกัดสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้ทำบัญชีในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือในเรื่องการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจประเภทเหมืองแร่ กิจการจะมีลักษณะการผลิต และเก็บสต็อกสินค้าแตกต่างจากธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจแร่ดินขาวถ้าบด เป็นผงบางกิจการจะบรรจุในกระสอบ แต่บางกิจการจะกองไว้ถ้ามีการขายถึงจะบรรจุ แร่ที่กองไว้ บางกิจการใช้การคำนวณปริมาณด้วยการวัดปริมาตรทรงกรวย แต่บางกิจการจะใช้พนักงาน ประมาณด้วยประสบการณ์ สำหรับธุรกิจแร่หินปูนหินที่ไม่ย่อยได้กองในลานสต็อกจะใช้การ ประมาณด้วยประสบการณ์เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินธุรกิจผลิตเพื่อขาย ชื้อมาขายไป ถ้ากิจการ จัดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสินค้า และวัตถุดิบ จึงทำให้ธุรกิจแร่ดินขาวและแร่หินปูนมีปัญหาในทางปฏิบัติพอสมควร ตามที่ตรวจพบ ผู้ทำบัญชีมีปัญหาในการจัดทำรายงานสินค้าและวัตถุดิบ ดังนี้

1. กิจการส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำรายงานสินค้าคงเหลือและวัตถุดิบ จะมีส่วนน้อยที่ทำ รายงานสินค้าและวัตถุดิบ แต่ในรายงานจะไม่เป็นข้อมูลที่ปัจจุบันเนื่องจากไม่ได้ลงรายงาน ในทันที หรือลงรายการภายในกำหนด 3 วันนับแต่วันที่เกิดรายการขึ้น
2. ในรายงานสินค้าและวัตถุดิบส่วนใหญ่จะแยกเป็นรับหรือจ่ายแยกกัน จะทำรายงาน อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงไม่ทราบปริมาณคงเหลือ ผู้ทำบัญชีของโรงโม่มักจะมีปัญหาในการจัดทำ รายงานสินค้าอย่างมาก เพราะไม่ทราบปริมาณหินที่ไม่ย่อยออกมาได้จึงไม่สามารถบันทึกการขาย รับสินค้าเข้าในรายงานได้ แต่จะมีรายงานสินค้าที่จ่ายออกไปเนื่องจากมีการชั่งน้ำหนักก่อนออกจาก โรงโม่
3. ในรายงานสินค้าและวัตถุดิบไม่มีการแสดงมูลค่าของสินค้าที่รับเข้าสต็อก เนื่องจากไม่สามารถหาต้นทุนการผลิตในแต่ละครั้งได้ แต่รายการจ่ายสินค้าออกจะมีราคาแสดงไว้แต่จะเป็นมูลค่าที่ขายให้ลูกค้า โดยปกติแล้วผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่จะบันทึกสินค้าแบบปลายงวด จะคำนวณต้นทุน

การผลิตทั้งหมดเมื่อปลายงวดครั้งเดียวเพื่อทำการปิดบัญชี ในระหว่างงวดจึงไม่ทราบมูลค่าของสินค้าคงเหลือที่แท้จริง

4. ในการคำนวณหาปริมาณสินค้าที่ผลิตได้อาจจะคำนวณได้จากค่าไฟฟ้าและวัตถุดิบได้ แต่ไม่สามารถระบุปริมาณสินค้าแต่ละขนาดได้ จะทราบอัตราการผลิตที่ผลิตเป็นยอดรวมเท่านั้น

5. สำหรับผู้ประกอบการที่ไม่มีรายการสินค้าคงเหลือสิ้นงวด แต่มีสินค้าคงไว้ในสต็อก ผู้ประกอบการให้เหตุผลว่าผลิตไว้ส่งให้ลูกค้าตามที่ผลิตได้จึงไม่มีสินค้าคงเหลือสิ้นงวด

6. ผู้ทำบัญชีมักมีปัญหาในการจัดรายงานสินค้าคงเหลือและวัตถุดิบ โดยเหตุผลว่าผู้ทำบัญชีคนเดิม(ที่เคยทำงานและลาออกแล้ว) หรือกิจการไม่เคยทำรายงานฯไว้ ให้เริ่มต้นตั้งสต็อกใหม่ แต่ไม่สามารถย้อนรายการเพื่อหาปริมาณสินค้าคงเหลือยกมาที่แท้จริงได้ และมีบุคลากรไม่เพียงพอ

7. ผู้ทำบัญชีได้ใช้นโยบายการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือด้วยวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดต่ำกว่า แต่ตามประมวลรัษฎากรการตีราคาสินค้าคงเหลือให้ใช้วิธีราคาทุนหรือราคาตลาดแล้วแต่ราคาใดต่ำกว่า ซึ่งราคาตลาดกับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับอาจจะไม่ใช่มูลค่าเดียวกัน ผู้ทำบัญชีอาจจะมีปัญหาในการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิทางภาษีอากร